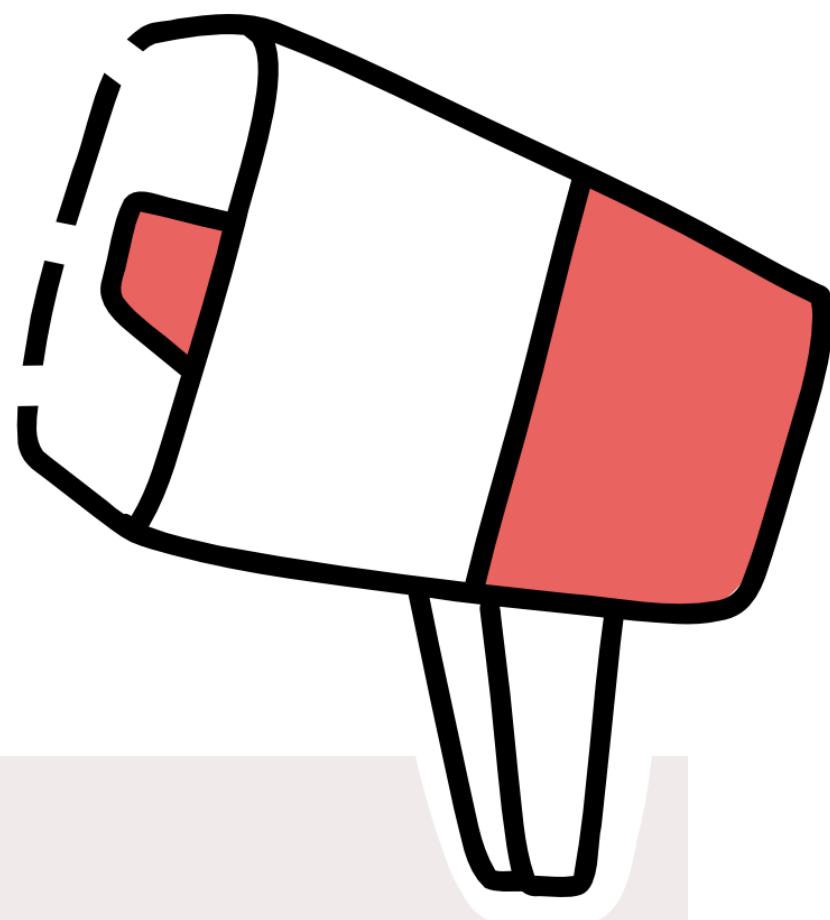

Osoby w kryzysie bezdomności

stereotypy i fakty

materiał przygotowany we współpracy z uczestnikiem
akcji Masz Głos – Fundacją Na Nowo

Stereotyp 1. „Wystarczy pójść do pracy. Po prostu są leniwi”

Fakt: 6,7% osób w kryzysie bezdomności pracuje legalnie, 10,4% pracuje na czarno, 11,6% żyje ze zbieractwa, 3,8% z żebrania, niektórzy pracują sezonowo*.

Ciężko jest znaleźć pracę z racji braku transportu, ubogiej higieny osobistej, dyskryminacji, często braku dowodu osobistego, choroby, trwałego urazu zdrowotnego, niepełnosprawności, starości.

Stereotyp 2. „Można w każdej chwili przestać pić i wyjść z kryzysu bezdomności”

Fakt: z psychologicznego punktu widzenia mechanizm uzależnień opiera się na **systemie iluzji i zaprzeczeń**. Osoby uzależnione początkowo nie widzą, że mają problem. Zauważają go dopiero wtedy, gdy uzależnienie zaczyna przejmować nad nimi kontrolę. Jednak samodzielne wyjście z nałogu jest już wtedy niemożliwe. Dostęp do terapii jest nieosiągalny, a miejsca, skąd można czerpać pomoc, poza zasięgiem wiedzy osób w kryzysie bezdomności.

Stereotyp 3. „Kryzys bezdomności to wybór.
Człowiek sam jest sobie winny”

Fakt: kryzys bezdomności to problem złożony i powiązany z wieloma czynnikami naraz, m.in. z ubóstwem, brakiem pracy i przystępnych cenowo mieszkań, problemami rodzinnymi, przemocą, uzależnieniami, chorobami. Do tego dochodzą trudności w dostępie do pomocy z racji m.in. braku transportu, pieniędzy, do opieki zdrowotnej, środków higieny osobistej. **Kryzys bezdomności to sytuacja, gdy wszystkie inne opcje rozwiązania problemów zostały już wyczerpane.**

Stereotyp 4. „Kupowanie jedzenia to pomaganie osobom w kryzysie bezdomności”

Fakt: kupowanie jedzenia oznacza nieświadome pogłębianie problemu osób w kryzysie bezdomności. Utwierdza je w przekonaniu, że zawsze znajdą pomoc „na ulicy”, a tymczasem powinny jej szukać w miejscu profesjonalnie do tego przygotowanym, np. noclegowni, schronisku. Bariery może być wymóg utrzymania trzeźwości, ale to jeden z warunków wyjścia z kryzysu bezdomności.

Stereotyp 5. „Każda osoba w kryzysie bezdomności jest uzależniona. To główna przyczyna bezdomności”

Fakt: około 28% osób w kryzysie bezdomności wskazuje na uzależnienie jako przyczynę swojej sytuacji, a to oznacza mniejszość.

Stereotyp 6. „Kryzys bezdomności dotyczy tylko osób z niskim wykształceniem”

Fakt: 43,8% osób w kryzysie bezdomności ma wykształcenie zawodowe, a 2,3% wyższe.

Problem kryzysu bezdomności może dotknąć każdego.

Stereotyp 7. „Kryzys bezdomności dotyczy tylko mężczyzn”

Fakt: w większości, ale nie tylko. 84% osób w kryzysie bezdomności to mężczyźni, pozostałe 16% to kobiety. Konflikty rodzinne, uzależnienia, problemy z prawem lub pogorszenie stanu zdrowia mogą dotknąć każdego, dlatego bezdomność może dotyczyć też dzieci, a nawet całych rodzin.

Stereotyp 8. „Osoby w kryzysie bezdomności nie mają rodzin ani bliskich”

Fakt: zdarza się, że straciły całą najbliższą rodzinę, jednak najczęściej jest to brak kontaktu, a relacje między członkami rodziny na tyle skomplikowane, że trudne do utrzymania.

Stereotyp 9. „Osoby w kryzysie bezdomności mogą po prostu mieszkać w placówkach pomocowych”

Fakt: 80% osób w kryzysie bezdomności korzysta z placówek zapewniających schronienie tymczasowe. Jednak niektórych ograniczają uzależnienia. Schroniska wymagają trzeźwości, a wyjście z nałogu jest długotrwałe i często samodzielnie niemożliwe. To z kolei sprawia, że potrzebujący pozostaje przy zamieszkiwaniu w nieodpowiednich miejscach w przestrzeni publicznej.

Stereotyp 10. „Nie dbają o higienę osobistą, a wystarczy skorzystać z bezpłatnych łaźni”

Fakt: publiczne prysznice i łaźnie miejskie, mimo że są wsparciem dla osób w kryzysie bezdomności, mogą znajdować się daleko od ich miejsca pobytu, co w praktyce utrudnia do nich dostęp. Nie zawsze są to miejsca zadbane, czyste i bezpieczne, zwłaszcza dla kobiet.

Stereotyp 11. „Osoby w kryzysie bezdomności są niebezpieczne dla innych ludzi”

Fakt: jest odwrotnie. To osoby w kryzysie bezdomności są o wiele bardziej narażone na agresję i przemoc ze strony uprzedzonych ludzi i innych osób w kryzysie, bo z racji doświadczeń w przeszłości mają zakodowany schemat ofiary, a nie sprawcy.

Stereotyp 12. „Wystarczy dać im mieszkanie, a kryzys bezdomności zniknie”

Fakt: wychodzenie z kryzysu bezdomności jest o wiele bardziej skomplikowane. W procesie usamodzielniania niezbędne jest wsparcie psychiatrów, terapeutów i doradców zawodowych. Zapewnienie miejsca zamieszkania w pierwszej kolejności, jak zakładają niektóre programy pomocowe, może znacznie ułatwić cały proces, ale nie rozwiązać całkowicie problem.